

Column

Rienk de Jong & Matty P. Berg

Een rijk verleden, een veelbelovende toekomst

De Nederlandse Entomologische Vereniging (NEV) werd in 1845 opgericht en is daarmee één van de oudste entomologische verenigingen ter wereld. Net als bij andere verenigingen was het vanaf het begin de wens om een eigen verenigingsblad uit te geven. Het aantal leden was aanvankelijk wat klein om een tijdschrift uit te geven, maar in 1857 waagde men toch de sprong met het Tijdschrift voor Entomologie (TvE). Op initiatief van D. ter Haar werd in 1901 besloten een apart tijdschrift, Entomologische Berichten (EB), op te richten, dat meer een huisorgaan van de vereniging moest worden met vooral Nederlandstalig artikelen.

Toen de experimentele en toegepaste entomologie een hoge vlucht nam werd zelfs nog een tijdschrift opgericht, Entomologia Experimentalis et Applicata, in 1958. En daar bleef het niet bij. Er werd in Nederland intussen zoveel over insecten geschreven, soms in zeer lijvige artikelen, dat er nóg meer mogelijkheden moesten komen voor publicatie. Zo werd in 1964 de serie Monografieën van de Nederlandse Entomologische Vereniging gestart, onregelmatig verschijnend en verschillend van omvang, maar met artikelen steeds te dik voor TvE. Na 2000 zakten deze activiteiten wat in, het was ook een kostbare zaak, maar de in 2010 verschenen Catalogus van de Nederlandse kevers kan als de laatste monografie gezien worden. Buiten deze kaders werd en wordt nog meer door de NEV gepubliceerd, zoals sinds 2008 de hooggewaardeerde serie Entomologische Tabellen, die samen met EIS Kenniscentrum Insecten en Naturalis Biodiversity Center worden uitgegeven.

In 2001 bestond EB dus 100 jaar. Het is niet geheel duidelijk waarom aan dit heugelijke feit toen geen aandacht aan is besteed. Mogelijk had het er mee te maken dat in dat jaar het 61ste deel verscheen, hetgeen geen mijlpaal lijkt. Dat lijkt vreemd, na 100 jaar pas het 61ste deel, maar dat komt doordat tot en met deel 12 (1946-1949) een deel vier jaren bestreek, de volgende drie delen elk twee jaar besloegen en pas vanaf deel 16 (1956) delen en jaargangen samenvielen.

Dit jaar verschijnt het 75ste deel en dat is een mooie gelegenheid die gemiste kans goed te maken. Speciaal voor dit jubileum krijgen dit jaar de omslag en de artikelen een feestelijk, maar subtiel, goud likkend tintje. Daarnaast worden er

artikelen uit deel 1 overgenomen en becommentarieerd door hedendaagse actieve NEV'ers. Huidig NEV-bestuurslid Oscar Vorst en oud-EB-redacteur en 'huisfotograaf' Theodoor Heijerman bijten het spits af met een prachtige bijdrage over de hoornaarkortschildkever (*Quedius dilatatus*).

Zowel opmaak als inhoud van EB is in de loop van de jaren meermalen veranderd. In 1987 (deel 47) kreeg het blad naast een iets groter formaat een aparte (toen groene) omslag. Vijftien jaar later (2002) werd het formaat nog eens flink vergroot, werd de omslag veelkleurig en voorzien van een foto, terwijl ook de opmaak van de inhoud aan moderne ideeën werd aangepast. In 2007 kregen omslag en inhoud het huidige uiterlijk.

Op dezelfde wijze veranderde de inhoud allengs. De eerste artikelen in Engels, Frans of Duits verschenen al voor 1940. Het aandeel niet-Nederlandstalige bijdragen werd na de Tweede Wereldoorlog steeds groter. Tijdens het langdurige redacteurschap van B.J. Lempke (1946-1987) zijn veel Nederlandstalige bijdragen verschenen vaak als Korte Mededelingen (gewoonlijk een enkele interessante waarneming van een soort). Dat had ongetwijfeld te maken met de grote schare vlinderliefhebbers die Lempke had weten te enthousiasmeren. Dat leverde veel faunistische inzichten op (in de zin van: 'Bijdrage tot de kennis van de vlinderfauna van xxx'). De redactionele teugel werd onder leiding van Hans Duffels en Willem Ellis wat aangehaald en de artikelen in het blad kregen wat meer context en diepgang. De vele redacteurs die EB heeft gekend hebben telkens vol enthousiasme hun taak zeer serieus genomen, waarvoor veel lof!

... Entomologische Berichten heeft een rijk verleden
en een veelbelovende toekomst ...

De huidige redactie weet de inhoud op een hoog peil te houden, op een aantrekkelijke manier door de uitstekende vormgeving van de hand van Maria Schilder, die dit werk al vele jaren voor EB doet. Hierdoor blijft het tijdschrift aantrekkelijk voor NEV-leden en ook voor mensen buiten de vereniging. Er is een prettige mix van Nederlandstalige stukken en stukken in het Engels. Regelmatige boekbesprekingen en samenvattingen van in Nederland verschenen dissertaties kunnen bovendien lezers op de hoogte houden van wat in het land aan (wetenschappelijk) onderzoek aan insecten gebeurt. Aparte vermelding verdienen de recent in zwang rakende themanummers. In 2007 verscheen het eerste themanummer, over Agrobiodiversiteit, in 2012 het nummer over Bijen (we verkopen er nu nog steeds losse exemplaren van) en het symposiumverslag over Silent Spring en in 2014 over Bijzondere biotopen en over de Noardlike Fryske Wâlden. Deze themanummers worden door de meeste leden zeer gewaardeerd en dragen zeker ook bij aan een grotere bekendheid van EB en de vereniging in ons land.

Wij kunnen putten uit een rijke geschiedenis van 75 delen EB. Een periode waarin het blad uitgroeide van een 'verenigingskrantje' (om het oneerbiedig te zeggen) tot een prachtig en informatief blad over insecten in brede zin, dat de concurrentie met buitenlandse bladen met een vergelijkbare doelstelling glansrijk doorstaat. Een blad dat in eerste instantie voor de leden van de NEV bedoeld is en ook door die leden bestaat. Een blad ook waarmee de Nederlandse Entomologische Vereniging naar buiten kan treden. We zien de toekomst van EB vol vertrouwen tegemoet. Op naar de volgende ruime eeuw!

Rienk de Jong & Matty P. Berg
bestuursleden van de NEV, m.p.berg@vu.nl